

Yurt dışına yapılan araç kiralama işinin vergi kanunları açısından değerlendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.18.02-105[229-2012-7835]-1157
Tarih	01.11.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : 27575268-105[229-2012-7835]-1157

01/11/2013

Konu : Yurt dışına yapılan araç kiralama işinin vergi kanunları açısından değerlendirilmesi hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numaralı mükellefi olduğunuz, ... şubesi olan ... taahhüdünde bulunan... İnşaatı Kazı Yükleme, Nakil, Boşaltma, Serme ve Sıkıştırma İşlerinde Kil ve Taş Nakliye işlerinde kullanılmak üzere şirketinizin aktifinde kayıtlı 15 adet damperli kamyonun kiraya verildiği belirtilerek,

-Türk firması olarak yurt dışında şube olarak faaliyet gösteren ... taahhüdünde bulunan söz konusu işlerde kullanılmak üzere kiraya verilen araçların hizmet ihracı kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği,

-Elde edilen kazancın kurumlar vergisinden istisna olup olmadığı,

-Akaryakıt, tamir-bakım malzemeleri, işçilerinizin yeme ve barınma ihtiyaçlarının adı geçen şirket tarafından karşılanarak hesaplanan istihkak bedelinden düşülmesi nedeniyle işverence karşılanan bu maliyet unsurları için fatura düzenlenip düzenlenmeyeceği,

-Şirketiniz tarafından Azerbaycan'daki satıcılardan temin edilen mal ve hizmet bedellerinin sonuç hesaplarına nasıl intikal ettirileceği,

-Yurt içinde alınıp yurt dışına gönderilen tamir ve bakım malzemelerinin kambiyo mevzuatı çerçevesinde değerlendirilip değerlendirilmeyeceği, ayrıca KDV'sinin indirim konusu yapıp yapılmayacağı,

-...’a şirketiniz tarafından kesilecek faturada KDV hesaplanıp hesaplanmayacağı,

-Şirketiniz tarafından işverenin Türkiye'deki merkezine fatura düzenlenip düzenlenmeyeceği, düzenlenmesi halinde kurumlar vergisi ve KDV karşısındaki durumunun ne olacağı

hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmiştir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

Katma Değer Vergisi Kanununun;

- 1/1 inci maddesinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu,

- 6/b maddesinde, hizmet ifalarında işlemin (hizmetin) Türkiye’de yapılmış sayılması için hizmetin Türkiye’de yapılması veya hizmetten Türkiye’de faydalanılması gerektiği,

- 11/1-a maddesinde, ihracat teslimleri ve bu teslimlere ilişkin hizmetler, yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetler, serbest bölgedeki müşteriler için yapılan fason hizmetler ve karşılıklı olmak şartıyla uluslararası roaming anlaşmaları çerçevesinde yurt dışındaki müşteriler için Türkiye’de verilen roaming hizmetlerinin KDV den istisna olduğu,

- 12/2 nci maddesinde ise; yurt dışındaki müşteri tabirinin ikametgâhı, işyeri, kanunî ve iş merkezi yurt dışında olan alıcılar ile yurt içinde bulunan bir firmanın yurt dışında kendi adına müstakilen faaliyet gösteren şubelerini ifade ettiği

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; yapılan bir hizmetin KDV ye tabi tutulması için söz konusu hizmetin Türkiye’de yapılması veya hizmetten Türkiye’de faydalanılması gerekmektedir. Bu itibarla, merkezi Türkiye’de bulunan bir firmanın yurtdışındaki şubesine damperli kamyon kiralanması işlemi Türkiye’de yapılan veya

Türkiye’de faydalanılan bir hizmet niteliğinde olmadığından KDV nin konusuna girmemekte ve dolayısıyla hizmet ihracı kapsamında değerlendirilmemekte olup, söz konusu kiralama işlemine ilişkin faturanın Türkiye’de bulunan merkez adına düzenlenmesinin veya kiralama sözleşmesinin Türkiye’de düzenlenmiş olmasının bu duruma bir etkisi bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, söz konusu kiralama işlemine konu araçların tamir bakım malzemelerine ilişkin olarak yüklenilen verginin, Kanunun 30/a maddesi uyarınca indirim konusu yapılamayacağı tabiidir.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında; Kanunun 1 inci maddesinde sayılı kurumlardan kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunanların, gerek Türkiye içinde gerekse Türkiye dışında elde ettikleri kazançların tamamı üzerinden vergilendirileceği hükmü bağlanmış, 6 ncı maddesinde de kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet fark olduğu, Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükme bağlanmıştır. Anılan Kanunun 40 ıncı maddesinde de; safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi ile yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerden sağlanarak Türkiye’de genel sonuç hesaplarına intikal ettirilen kazançlar kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

1 seri numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin “5.9.” bölümünde; bu istisnanın kapsamı ve uygulamasına ilişkin ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir.

Bu itibarla, şirketiniz ... şubesine yapılan kiralama işlemi nedeniyle verilen hizmetler, inşaat, onarım ile bu işlere bağlı olarak yürütülen teknik hizmetler kapsamında değerlendirilemeyeceğinden kurumlar vergisinden istisna edilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla, elde edilen hakediş bedellerinin ilgili şube tarafından karşılanan ve hakediş ödemelerinizden kesilen giderler düşülmeden önceki tutarların kurum kazancına dahil edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, ... şubesi tarafından yapılan ve şirketiniz hakedişlerinden kesilen giderlerin, şirketinize fatura edilerek yansıtılması halinde kurum kazancınızdan indirim konusu yapılması mümkündür.

Ayrıca, şirketiniz tarafından Azerbaycan'daki satıcılardan temin edilen mal ve hizmet bedelleri ise tevsik edilmesi kaydıyla kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3 üncü maddesinde; *"B) İspat: Vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti esastır."* denilmekte olup, anılan Kanunun 227 nci maddesinin birinci fıkrasında *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almaktadır. Söz konusu kayıtların ise aynı Kanunun 229 uncu ve müteakip maddelerinde yer alan belgelerden herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Aynı Kanunun 231/5 inci maddesinde ise *"Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azamî yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır."* hükmü bulunmaktadır.

Ayrıca, yurt dışında faaliyette bulunan mükelleflere yaptırılan iş ve hizmetler karşılığında alınan belgelerle ilgili işlemlerin yer aldığı 253 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde açıklandığı üzere, yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlara yaptırılan iş veya hizmetler karşılığında ödemede bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlardan aldıkları muteber belgeleri, defter kayıtlarında gider olarak göstermeleri sırasında belgelerde yazılı bedelleri, belgenin düzenlendiği günde Merkez Bankasınca belirlenen döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevirerek kayıtlarında göstereceklerdir. Ancak inceleme sırasında inceleme elamanınca lüzum görülmesi halinde, mükellefler bu belgelerini tercüme ettirmek zorundadırlar.

Buna göre; şirketiniz tarafından verilen kiralama hizmeti nedeniyle elde ettiğiniz gelirler için şirketinizin ... Şubesi adına fatura düzenlemesi ve yurt dışında yapılan giderlerin kurum kazancından indirim konusu yapılabilmesi için alındığı ülke mevzuatına göre muteber belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, faturanın, yurt dışında yapılan bir iş için düzenlendiğine ilişkin şerh konulması suretiyle ana merkez adına düzenlenmesi mümkündür.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026